

 <p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Wrocławiu</p>	K A R T A U S Ł U G I	PS 00 symbol komórki i usługi
	<p><u>Osiedlowe Sekcje Pomocy Społecznej</u> nazwa komórki organizacyjnej</p> <p><u>Kryteria przyznawania świadczeń</u> nazwa usługi</p>	

1. Informacje ogólne dla osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sytuacjach określonych zgodnie z art. 5 pkt 2 lit. a i b oraz pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

2. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej;

Przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”;
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanych „kryterium dochodowym rodziny”;

– przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powyższych powodów lub innej okoliczności uzasadniającej udzielenie pomocy społecznej.

Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Do dochodu nie wlicza się:

- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego;
- zasiłku celowego;
- pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty;
- wartości świadczenia w naturze;
- świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych;
- świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych;
- dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego;
- świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka;
- kwotę dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r.;
- kwotę dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym;
- kwoty dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym;
- kwotę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;
- kwoty dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;
- środków finansowych przyznawanych w ramach działań podejmowanych przez organy publiczne, mających na celu poprawę jakości powietrza lub ochronę środowiska naturalnego;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 39a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe;
- rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym;

- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- kwoty bonu energetycznego, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

W przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego rażących dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a rzeczywistą sytuacją majątkową osoby lub rodziny, można odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

3. Obowiązki osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną

Osoby lub rodziny, korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną oraz podjęcia lub przerwanie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, udziału w działaniach w zakresie integracji społecznej realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, a także nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń z pomocy społecznej. Również w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Osoby i rodziny, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej są obowiązane niezwłocznie poinformować o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. Świadome wprowadzenie w błąd pracownika socjalnego może spowodować zmianę decyzji na niekorzyść strony oraz naliczenie nienależnie pobranych świadczeń. Świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi, niezależnie od dochodu rodziny.

4. Tryb udzielania świadczenia z pomocy społecznej

Etapy udzielania świadczeń:

1) Zgłoszenie wniosku o udzielenie pomocy:

- osobiste, pisemne lub telefoniczne zgłoszenie osoby ubiegającej się o pomoc do pracownika socjalnego;
- zgłoszenie może dokonać przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego;
- pomoc społeczna może być udzielana z urzędu.

2) Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i sporządzenie planu pomocy:

- rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w miejscu zamieszkania osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, mieszkaniowej, zawodowej i zdrowotnej;
- na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonuje oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski stanowiące podstawę planowania pomocy;

- plan pomocy obejmuje rodzaj i zakres przyznanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz działań w formie pracy socjalnej.
- 3) Zatwierdzenie planu pomocy przez kierownika właściwej Osiedlowej Sekcji Pomocy Społecznej.
  - 4) Sporządzenie decyzji administracyjnej i wydanie jej osobie, z którą przeprowadzono wywiad środowiskowy (za wyłączeniem świadczeń pomocy społecznej udzielanych bez decyzji administracyjnej).
  - 5) Realizacja przyznanych świadczeń.

5. Złożenie wniosku

Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej wszczynane jest na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ośrodek przyjmuje także wszelkie zgłoszenia od osób, instytucji i organizacji społecznych, dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie zamieszkałej na terenie Włocławka, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokajania np. potrzeb bytowych. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika.

6. Wywiad środowiskowy

Podstawą udzielenia pomocy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony z osobą lub rodziną w miejscu zamieszkania lub pobytu. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizację przez osoby lub rodziny ubiegające się lub korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Celem wywiadu środowiskowego jest ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, majątkowej, zawodowej, zdrowotnej oraz mieszkaniowej osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownik socjalny jest zobowiązany poinformować osobę zainteresowaną lub rodzinę ubiegającą się o świadczenie, że udzielenie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym lub niezgłoszenie o zmianie sytuacji osobistej lub majątkowej stanowi przesłankę do dochodzenia przez ośrodek pomocy społecznej zwrotu niezależnie pobranych świadczeń.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni. Strona występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej.

W wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego pracownik socjalny wspólnie z osobą zainteresowaną ustala wstępny plan działań i pomocy (w indywidualnych przypadkach sporządzenie kontraktu socjalnego) w zakresie:

- niezbędnych działań, do których zobowiązuje się osoba lub rodzina, mających na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji, w której się znalazła;
- proponowanych przez pracownika socjalnego świadczeń na rzecz osoby zainteresowanej lub rodziny.

Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. W przypadku osób

korzystających ze stałych form pomocy sporządza się aktualizację wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

7. Kontrakt socjalny

Jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy (osoby zwracającej się o pomoc, pracownika socjalnego oraz kierownika ośrodka).

Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

Kontrakt socjalny zawiera opis sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz opis działań koniecznych do podjęcia przez nią, a także formę, zakres i czas udzielanej przez Ośrodek pomocy. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu.

Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. Klient otrzymuje jeden egzemplarz kontraktu.

8. Wymagane dokumenty

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku są zobowiązane do udokumentowania swojej sytuacji materialno – bytowej, co wiąże się z koniecznością dostarczenia odpowiednich dokumentów. Szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku udziela pracownik socjalny w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego. W przypadku niemożności dostarczenia danego dokumentu przez klienta, pracownik socjalny ma prawo i obowiązek podjąć działania w celu uzyskania informacji w niezbędnym zakresie.

Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

- dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy (do wglądu);
- skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia dziecka (do wglądu);
- dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;
- decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
- orzeczenia komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydanego przed dniem 1 września 1997 r., orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia komisji lekarskiej;
- orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenia chorobowe;
- zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych),

zawierającego informacje o potrąconej zaliczce na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;

- zaświadczenia albo oświadczenia o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne oraz o okresach nieskładkowych;
  - dowodu otrzymania renty lub emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
  - zaświadczenia z urzędu gminy albo oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
  - zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
  - decyzji starosty o uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną, utracie statusu osoby bezrobotnej, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia szkoleniowego, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy;
  - decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu kapitału początkowego;
  - zaświadczenia albo oświadczenia o zobowiązaniu do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- a) dowodu opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- b) dowodu opłacania składki na ubezpieczenie społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
- zaświadczenia albo oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą;
  - zaświadczenia wydanego przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego o wysokości dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w przypadku prowadzenia działalności na zasadach ogólnych;
  - zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskaniu dochodu jednorazowego lub jednorazowego dochodu należnego za dany okres;
  - decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne;
  - oświadczenia o stanie majątkowym.

Wywiad środowiskowy, dokumenty wymagane przy przyznaniu pomocy społecznej i decyzje administracyjne, na podstawie których następuje realizacja zaplanowanych świadczeń, a także inne pisma przychodzące i wychodzące z ośrodka, dotyczące danej osoby (rodziny), przechowuje ośrodek i stanowią one dokumentację klienta.

9. Dokumenty uzyskiwane w postępowaniu

- Kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- Dokumenty, o których mowa w pkt 8 procedury w razie nieprzedłożenia ich wraz z wnioskiem;
- Kopia orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (oryginał do wglądu);
- W razie konieczności inne dokumenty potwierdzające sytuację strony.

10. Wydanie decyzji administracyjnej

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji administracyjnej. Wszystkie decyzje o przyznaniu pomocy, a także o odmowie przyznania pomocy, wydawane są w formie pisemnej.

Wyjątek stanowią świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schronienia w formie ogrzewalni, sprawienia pogrzebu, przyznania biletu kredytowanego. Udzielenie tych świadczeń nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Stronom przysługuje odwołanie od decyzji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku.

11. Odwołania od decyzji

Stronom przysługuje prawo odwołania od decyzji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania. Odwołanie wnosi się na piśmie za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku.

Odwołania należy kierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Włocławku.

12. Termin załatwienia sprawy

Bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, a w sprawie szczególnie skomplikowanej nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

13. Realizacja świadczeń

Realizacja świadczeń pieniężnych odbywa się w terminach określonych w decyzji administracyjnej w formie przekazów pocztowych, przelewów na konto osobiste, wypłacanych w kasie MOPR przy ul. Ogniowej 8/10 lub Punkcie Kasowym przy ul. Związków Zawodowych 18 .

14. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1283);
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1251 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz.U. 2021 poz. 893);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1296);
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2024 poz. 572).

	IMIĘ I NAZWISKO	DATA
Opracował:	Katarzyna Brożek	20 września 2024 r.
Sprawdził:	Agnieszka Paradowska	20 września 2024 r.
Zatwierdził:	Agnieszka Skonieczna	20 września 2024 r.